

Zmiana wysokości alimentów

Materiał informacyjny

Sąd ocenia aktualne potrzeby dziecka czy innej osoby uprawnionej i na tej podstawie ustala wysokość należnych jej alimentów. W przypadku późniejszej zmiany sytuacji uprawnionego, która wymaga większych nakładów, należy złożyć ponowny pozew o podwyższenie alimentów. Przyczyną może być np.: rozpoczęcie nauki przez dziecko, wydatki związane z leczeniem. Powodem może być również informacja o zwiększeniu się dochodów zobowiązanego.

Kodeks rodzinny pozwala na zmianę wysokości alimentów w trzech sytuacjach:

1. zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego,
2. zwiększenie się możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego,
3. zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Posiadając prawomocny wyrok sądu lub ugodę dotyczącą alimentów można zwrócić się o ich zmianę zawsze, gdy zmieniają się powyższe okoliczności. Nie ma określonego terminu na wytoczenie powództwa o podwyższenie lub obniżenie alimentów. Kieruje się je zawsze, gdy zmianie ulegnie sytuacja majątkowa osoby uprawnionej lub zobowiązanego do płacenia alimentów. Przykładowo, gdy postępowanie o alimenty zostaje zakończone w grudniu 2018 roku, a w lutym następnego roku uprawniony zachoruje, może on wystąpić z pozwem o podwyższenie zasądzonej kwoty w celu pokrycia kosztów leczenia. Należy jednak pamiętać, że również zobowiązany ma możliwość zwrócenia się do sądu – np. o zmniejszenie wysokości alimentów w przypadku gdy jego możliwości zarobkowe się zmniejszą lub uprawniony otrzyma dodatkowe źródło dochodu.

Zmianę lub uchylenie obowiązku należy zatwierdzić w postępowaniu sądowym. Jeśli osoba przestanie uiszczać należne świadczenia, bo jej zdaniem już nie przysługują, może narazić się na powstanie zaległości jeśli sąd uzna, że obowiązek nadal istnieje.

W pozwie o zasądzenie alimentów lub o zmianę ich wysokości warto złożyć wniosek o tzw. zabezpieczenie powództwa. Oznacza to możliwość otrzymywania określonych kwot alimentów jeszcze przed zakończeniem postępowania sądowego.

Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach wskazuje sytuacje, w których możliwe jest żądanie zmiany wysokości alimentów:

- „Tylko zmiana stosunków, która zaistniała po zamknięciu rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku zasądzającego alimenty uzasadnia żądanie zmiany orzeczenia lub umowy dotyczących

obowiązku alimentacyjnego” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 1981 r., III CRN 21/81, LexPolonica nr 303630);

- „Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można odrywać od pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia te w praktyce pozostają we wzajemnej zależności i obie przesłanki wzajemnie na siebie rzutują, zwłaszcza przy ustalaniu przez sąd wysokości alimentów. Wynika z tego, że rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 wymaga, aby sąd dokonał porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich obniżeniu.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21.05.1975 r., sygn. Akt: III CRN 72/75);
- „Różnica wieku dzieci spowodowana upływem czasu od daty orzeczenia wysokości alimentów uzasadnia wzrost potrzeb związanych z uczęszczaniem do szkoły, pobieraniem korepetycji, co z kolei pociąga za sobą konieczność ponoszenia zwiększonych wydatków.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 1965 r., I CZ 135/64);
- „Rodzic zobowiązany do alimentów wobec dziecka pełnoletniego może domagać się uchylecia obowiązku alimentacyjnego wówczas, gdy wykáže, że dziecko jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Gdy taka sytuacja nie zachodzi, np. z powodu choroby, kalectwa, obowiązek alimentacyjny nadal istnieje bez względu na wiek dziecka.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 1998 r., II CKN 722/97).